

Apostel Thomas Kerk
www.pgenschede.nl/atk

Dhr. Hans Kroeskop uit Nijverdal

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het zal je maar gebeuren.....Je bent al aardig op leeftijd, je bent gesetteld zoals dat zo mooi heet, hebt het goed voor elkaar in je vertrouwde omgeving met familie en vrienden.....en dan.....dan hoor je ineens de stem van God die het volgende tot je zegt: Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat Ik je zal wijzen. Het zal je maar gebeuren.

Wordt een mens hier niet overvraagd? Wat zou onze reactie zijn geweest? Honkvaste mensen die houden van zekerheden en vaste grond onder de voeten. Zouden we met zo'n boodschap niet in elkaar krimpen en met alle macht proberen er onderuit te komen? Tegensputteren: ja maar, ik ben al oud, of, hier kan ik thuis echt niet mee aankomen, waarom ik?

En toch, er zijn mensen die vurig wensen Gods stem eens een keer werkelijk te horen. Want dán weet je immers zeker dat Hij ook bestaat, dat geeft rust en zekerheid, zeggen ze dan. Maar vergeten wordt dat áls God spreekt er vaak een boodschap volgt waar je niet op zit te wachten. Meestal moet het roer in je leven dan volledig om, de Bijbel staat er vol van: Mozes, die te horen krijgt: ga naar de farao, ik? Wat moet ik dan tegen hem zeggen? Jona hoort: 'ga naar Ninevé', dat nooit!, en hij vluchtte weg. En zo kunnen we nog wel even doorgaan. Nee, Gods spreken brengt geen rust, integendeel.

Abraham overkomt het ook, en het is met zijn rust gedaan. God breekt in zijn leven in. Alsof het de gewoonste zaak van de wereld is wordt gezegd dat God tegen hem begint te spreken. De Godsnaam die hier wordt gebruikt is die van 'Ik ben'. Letterlijk staat er: Sprekende, Hij die er is, tot Abram.

Waarom Abraham? Op zich een beetje eigenaardig. Want hij, zijn inmiddels overleden vader Terach en verdere familie waren nu niet bepaald schoolvoorbeelden van heilige boontjes. Ja, zij kenden de Heere, maar naast Hem aanbaden ze ook andere afgoden. Sterker nog, zij handelden in afgodsbeeldjes. Dan valt-ie toch een beetje van zijn voetstuk zou je zeggen. Aan de andere kant: zo is hier al vroeg in het Oude Testament een bijzondere en verrassende lijn te ontdekken: God zoekt en kiest voor Zijn plan mensen uit waarvan je het niet verwacht. Zoals Jezus met de simpele woorden 'volg mij' zijn discipelen uitkoos: geen Schriftgeleerden, maar voor het merendeel eenvoudig vissersvolk uit Galilea.

God maakt met Abraham een nieuwe start met mensen, neemt opnieuw het initiatief. Want wat daarvoor allemaal staat beschreven ziet er bepaald niet rooskleurig uit. We gaan het rijtje maar eens af: het ging mis met Adam en Eva, Kaïn vermoorde zijn eigen broer Abel, de zondvloed kwam en de mensen bouwden tegen de zin van God de toren van Babel. Niet echt een succesverhaal. God moet wel erg veel van mensen houden om het dan nog een keer opnieuw te proberen! Kennelijk heeft Hij besloten zonder mensen geen God te willen zijn, en dat is hoopvol nieuws.

En Hij belooft nogal wat aan Abraham! Die zal het met stomme verbazing hebben aangehoord. 'ik zal je tot een groot volk maken!' Wel, dan zal er toch nog heel wat moeten gebeuren voor een man op leeftijd met een onvruchtbare vrouw; 'Ik zal je zegenen en aanzien geven!' Met wat, hoe dan? En als klap op de vuurpijl: alle volken op aarde zullen wensen gezegend te worden als jij!

Bij deze derde belofte plaatst de Nieuwe Bijbelvertaling toch een voetnootje. Terecht, want de meer gangbare en bekende tekst luidt: 'in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden'. Alle geslachten van de aardbodem, niet alleen jouw nazaten Abraham, maar ook alle andere volken daarbuiten. In de Hebreeuwse taal zijn dat de goyim. Goyim, waar het woord gajes van is afgeleid. Ja, ook voor het gajes in de wereld geldt dat zij in Abraham zullen worden gezegend. Een ongekende onvoorstelbare toezegging.

Zegen van God, dat is wat anders dan een succesvol geslaagd leven leiden. Zo van: ik heb alles wat mijn hartje begeert, God heeft mij gezegend, Hij staat aan mijn kant. Nee, kern van Gods zegening betekent door Hem te worden aangesproken, geraakt te worden door Zijn liefde. Zodanig dat je niets liever wilt dan die liefde door te geven, van geslacht tot geslacht, tot aan het einde van de wereld.

Hoe anders is deze God dan de afgoden uit Abrahams tijd. Wispelturige goden waar je bang voor moest zijn. Waar de mens niet meer was dan een speelbal in hun handen. Je wist nooit wat je aan hen had. Abraham wordt door de stem van God getroffen en hij kan aan deze overmacht geen weerstand bieden.

Hij pakt zijn boeltje bij elkaar en gaat met zijn hele hebben en houden op weg, zonder te weten waarheen, zonder tomtom, maar wel met Gods belofte op zak. En als vreemdeling kwam hij in dat beloofde land aan dat bewoond werd door Kanaänieten, en vreemdeling is hij daar altijd gebleven. Een leven in vreemdelingschap,

dat heeft altijd iets bedreigends, iets van kwetsbaarheid in zich. Van het in de minderheid zijn, het moeten aanpassen aan nieuwe omstandigheden, van weg zijn uit een vertrouwde veilige omgeving. Abraham nam die hindernis van vertrouwdheid naar vreemdelingschap in geloof, en dat Godsvertrouwen heeft tot op de dag van vandaag indruk gemaakt. In Israël zegt een vader nog steeds tegen zijn zoon: wees als Abraham. Om na te volgen, omdat zijn aard ook in onze tijd nog altijd wat te zeggen heeft. Daarvan noem ik twee kleine voorbeelden:

Toen Lot en Abraham in dat nieuwe land vanwege de grootte van hun kudden uitelkaar moesten gaan, liet Abraham aan Lot de eerste keuze welk stuk land hij wilde, en Lot koos het beste deel. Abraham nam genoeg met het mindere, liet Lot voorgaan, zonder gemopper. Niet het 'ikke eerst' stond bij hem voorop, maar de ander. En op het moment dat God zijn voornemen aan Abraham bekend maakte om Sodom en Gomorra vanwege hun verdorvenheid van de aardbodem weg te vagen, was het Abraham die het voor beide steden opnam. Je proeft zijn bezorgdheid en medeleven als hij bij de Heer afpingelt van vijftig naar tien rechtvaardigen die toch genoeg moesten zijn om de steden van de ondergang te redden. 'Ach Heer, als daar nu eens tien onschuldigen te vinden zijn, wilt u de steden dan sparen?' Hij pleitte dus niet alleen voor die tien onschuldigen, maar voor redding van alle inwoners.

Zo was Abraham, vriend van God. Verbindende stamvader van zowel joden, christenen als Islamiëten. Zijn aard van oog hebben voor 'de ander', de ander laten voorgaan, het pleiten voor mensen, schuldig of onschuldig, bevalt God. Het is die aard waar Joden, christenen en islamiëten vandaag de dag ook nog wat van kunnen leren, als we de brandhaarden in de wereld bekijken. Daarom: wees als Abraham.

We maken een stapje in de geschiedenis, zo'n 1800 jaar later. van Abraham naar de eerste regel van het Nieuwe Testament. Die luidt: overzicht van de afstamming van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. En in het voetspoor van Abraham reisde deze Jezus door heel het joodse land om het goede nieuws van Gods komende Rijk te verkondigen, Zijn zegen aan mensen te geven. Daarbij heelde Hij zieken, werden armen getroost, doden opgewekt en zij die waren verstoten er weer bijgetrokken.

In Johannes 8 lazen we hoe hoog de gemoederen opliepen tussen Jezus en de Schriftgeleerden. Zij beroepen zich op hun afkomst van Abraham. Maar Jezus zegt hun recht in het gezicht; jullie zijn niet als Abraham, jullie doen niet zoals hij deed. Die woorden kwamen aan en ze reageren geprikkeld: Bent u soms meer dan onze vader Abraham, die gestorven is? Wie denkt u wel dat u bent?' 'U bent nog geen vijftig jaar en u zou Abraham gezien hebben?'

En dan volgt de climax: Johannes schrijft en gebruikt voor Jezus dezelfde Godsnaam die we in Genesis zijn tegengekomen 'Ik ben er'.

Jezus antwoord: 'van voordat Abraham er was, ben ik er.' En natuurlijk flitst de betekenis van die gebruikte Godsnaam door de hoofden van Schriftgeleerden: godslastering! Beëindiging gesprek! In plaats daarvan het werpen van stenen.

'Ga naar het land wat Ik u zal wijzen' sprak God tegen Abraham, en hij ging. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, sprak Jezus tot zijn discipelen, en zij gingen.

Dat patroon 'van onderweg zijn' loopt ook als een rode draad door heel het Nieuwe testament heen. De eerste christengemeenten hadden dan ook een toepasselijke naam: 'mensen van de Weg' werden zij genoemd. Die naam heeft iets dynamisch, van onderweg zijn, van voortgang, niet stil blijven staan, in beweging.

Aan dat in beweging komen ontbreekt het de Protestantse gemeente van Enschede niet. Zij zal volgend jaar opgaan in één stadskerk: de 'Ontmoetingskerk'. Een nieuwe plek om God en elkaar te ontmoeten, een plek waar het Evangelie, de Blijde Boodschap van Christus mag doorklinken. Waar Gods zegen wordt doorgegeven, mensen door Hem worden aangeraakt.

Maar voordat het zover is, wordt het net als bij Abraham eerst een beweging van tent opbreken. Sommigen zullen misschien zeggen: het lijkt er meer op dat de tent wordt afgebroken. Want vertrouwde kerkgebouwen zullen te zijner tijd verdwijnen. Krimp is niet leuk en veroorzaakt pijn. Ook hier geldt: het zal je als meelevend gemeentelid maar gebeuren. Het zal anders worden, en wellicht voelen enkelen zich straks vreemdeling in die nieuwe kerk.

Abraham kende die gevoelens maar al te goed. Van opbreken, achterlaten en wegtrekken. Van wat neem je nog mee. Hij ervoer vreemdelingschap aan den lijve, maar in dat alles voelde hij zich nooit alleen, nam de hindernis van verandering in geloof.

Iets van dat vreemdelingschap gun ik u van deze kant echter ook van harte toe. Want dat hoort nu eenmaal bij het christen zijn. Van het zich niet helemaal thuis voelen in deze wereld, om de eenvoudige reden dat Christus' rijk nu eenmaal niet van deze wereld is, zoals Hijzelf heeft gezegd. Christenen zijn van die vreemde mensen, die met beide benen volop in het leven staan maar tegelijkertijd reikhalzend uitzien naar dat komende rijk, een herschepping van alle dingen, een nieuw leven in volledige harmonie met God en met elkaar. Daarom: vreemdelingschap hoort er bij.

De geschiedenis leert ons dat Gods zegen niet blijft steken in een bepaald land, een streek, omgeving of gebouw. Gelukkig maar! Zijn Geest waait waarheen Hij wil. Ook door Enschede. Immers, 'in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden'. Wie had dat ooit gedacht!

Amen.